

Lieve J.,

lieve geliefde, ex-partner, vriend.in,

Vorige week werd ik wakker en kreeg ik geen klank meer uit mijn keel. Door verdrietige omstandigheden was ik mijn stem volledig verloren. Mijn gewoonlijke trucjes om het schrijven te ontwijken of uit te stellen – mensen opbellen, op café gaan, bij de burens blijven plakken, workshops en lessen geven, vergaderen, liedjes oefenen voor mijn zanglessen bij M., zijn sindsdien niet meer bruikbaar. Nu kan ik niets anders doen dan, wel ja, schrijven. Gisteren zijn we samen gaan wandelen in het Ter Kamerenbos. Jij met je bergschoenen, die ik herken van toen we ooit samen in Nepal in de Himalaya gingen wandelen, toen nog met elkaar in een romantische, gesloten relatie. Eentje met veel passie en, zeker op het einde, veel spanningen. In het bos in Brussel liep ik ingeduffeld naast je, stemloze verhalen en mopjes in je oren fluisterend, fluisterend instemmend met jouw verhalen en mopjes en troostende zinnen. De kleuren van de bomen waren als die van vlammen, om ons heen viel het milde, gefilterde licht in ladders naar beneden. De mensen om ons heen waren zachtaardig en opgewekt en met veel. Het Ter Kamerenbos was, toen alles gesloten was afgelopen twee jaar, een populaire ontmoetingsplek voor vele Brusselaars, en dat lijkt zo te blijven. De dieren zullen de afgelopen jaren nog dieper het stillere Zoniënwoud ingetrokken zijn.

Tijdens de afgelopen twee coronajaren is in mijn leven het volgende gebeurd: mijn romantische relatie verbrak bruusk, ik verloor een geliefde vriendin, het isolement die de coronacrisis met zich meebracht viel mij, als mens met grote sociale verlangens, erg zwaar. Bij momenten werd ik wanhopig. Het viel me op hoeveel regels vanuit de overheid geënt waren op het heteronormatieve, nucleaire gezin, het liefst met eigen huis en tuin. Hoe groot was het contrast met mijn leven, als single, in een appartement zonder buitenruimte in Brussel, net zoals zoveel van mijn burens. En dan ben ik nog één van de geprivilegieerden, ik hoef mijn woonruimte niet te delen en woon in een buurt met veel groen, hoewel we een tijdje zelfs niet op het gras mochten gaan zitten. Het deed me nadenken over al die alternatieve manieren van leven om mij heen, en hoe weinig onze maatschappij daar naar georganiseerd is, ondanks de talrijke verschuivingen van bijvoorbeeld sociale verhoudingen. Volgens de onuitgesproken regels van het leven ben jij nu mijn 'ex', J., en zou ik je moeten loslaten, haten of negeren, je vergeten of je benoemen als 'een opstap naar beter'. Deze maatschappij ziet de normatieve liefdesrelatie als een stijgende roltrap met te doorlopen fases, en wie daarvan afwijkt, terug naar beneden keert of ergens blijft hangen wordt nog steeds met scheve ogen bekeken. Maar ik ben je altijd graag blijven zien, en jij mij ook. Ondertussen heb jij een nieuwe geliefde, je vriendin M., die ik ook erg graag ben gaan zien en waar ik naar opkijk om haar wijsheid, haar openheid en haar flexibiliteit. Liefde is transformatie, de grenzen tussen geliefden en vrienden zijn breed interpreteerbaar. De manier waarop jij, en zoveel andere vrienden van me, voor me zorgen, me veilig en vrij doen voelen, me zaken bijleren, me niet veroordelen, me gelukkig maken en zin geven aan mijn leven, is niet in een hokje met een naam te steken.

De weg die wij, van romantische geliefden naar vriendschappelijke geliefden hebben afgelegd, is niet makkelijk geweest. Het vergt een rekbaarheid, een goede communicatie en het aandurven en doorvoelen van pijnlijke emoties. Ik ben trots op ons, op het alternatieve, solidaire, open zorgsysteem dat ik en jij en vele vrienden rondom ons in dit leven hebben gecreëerd, wars van de gangbare regels over hoe liefde of vriendschap eruit moet zien. Door jou en hen besef ik: er zijn zoveel andere mogelijkheden in het leven dan een eenkennige liefdesrelatie met één partner waar men alles van moet of wil verwachten, hoewel deze nog vaak als dé pijler van maatschappelijk succes wordt gezien.

steun verb(l)ind

Ik wil je bedanken om met mij iets anders te onderzoeken: dat liefde vele vormen kent, dat solidariteit en (zelf)zorgzaamheid geen economische waarde moeten hebben. Vanuit mijn intieme relaties voel ik een rebellie tegen het individualistische systeem waarin we gepusht worden om te leven, een systeem dat me triest maakt, en dat me doet snakken naar verandering. Onze vriendschap geeft me zuurstof om hoopvol te blijven.

Merci daarvoor.

Astrid